

Opinia nt. zaproponowanych zmian w ustawie o rehabilitacji zawodowej wraz z komentarzem i propozycją zmian

Opracowała: Mgr. Inż. Iwona Hejducka

Prawnik, ekonomista ...

Kierownik WTZ od 2004 roku.

We współudziale mgr andragogiki specjalnej Anny Hejduckiej

Prezes Stowarzyszenia prowadzącego WTZ

I

Art. 1. W ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz

3) w art. 10a:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Warsztat oznacza wyodrębnioną organizacyjnie i finansowo placówkę utworzoną w celu zapewnienia osobom niepełnosprawnym niezdolnym do podjęcia pracy możliwości rehabilitacji społecznej i zawodowej, w szczególności w celu pozyskania lub przywracania umiejętności niezbędnych do podjęcia zatrudnienia.”,

Może pozostać

Zmiana tej definicji jest zmianom kosmetyczną która nie ma wpływu na nic więc czy jest sens w ogóle tej zmiany dokonywać???

II

Art. 10a ust. 1 dodaje się ust. 1a i 1b w brzmieniu:

„1a. Warsztat w zakresie realizacji celu, o którym mowa w ust. 1 ma prawo do przetwarzania danych osobowych uczestników warsztatu:

1) imię i nazwisko,

2) wiek,

3) nr PESEL,

4) stopień niepełnosprawności i symbol przyczyny niepełnosprawności,

5) dane kontaktowe.

Do ponownego rozpatrzenia

Brak wskazań do terapii budzi duży niepokój – omówię to w dalszej części podsumowania

Ponadto zawężenie tylko do tych danych uniemożliwi monitorowanie sytuacji osobistej uczestnika.

Powinno się dać WTZ- om możliwość pozyskiwania również innych danych ale wyłącznie w celach bardziej kompleksowej pomocy zatem proponuję dodanie ppkt 6) o brzmieniu

np. „innych danych jeżeli są niezbędne ze względu na objęcie uczestnika i jego rodziny bardziej kompleksową pomocą organizatora WTZ”

III

Art. 10a ust 1b. *Czas trwania zajęć w warsztacie wynosi nie więcej niż 7 godzin dziennie i 35 godzin tygodniowo. W przypadku ustalenia krótszego niż 35 godzin tygodniowo wymiaru zajęć zmniejsza się proporcjonalnie wysokość dofinansowania.*”

Do zmiany – drugie zdanie (35 na 30 godzin)

Zapis ten funkcjonuje w rozporządzeniu w sprawie WTZ i budzi wiele problemów interpretacyjnych jak również organizacyjnych szczególnie w tych placówkach które dowożą uczestników, prowadząc często do takich anomalii że uczestnik razem z dojazdem pozostaje ok. 10 godzin poza domem a warsztaty wydłużają czas funkcjonowania co wiąże się z nadgodzinami czy zatrudnianiem dodatkowych osób na co niestety placówek przy obecnym dofinansowaniu nie stać. Zmiana drugiego zdania w taki sposób że zamiast 35 godzin wprowadzi się limit 30 godzin da WTZ elastyczność nie powodując obawy obciążenia dofinansowania przez nadgorliwych kontrolujących.

IV

Art. 10a ust c) w ust. 3 wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„Terapię realizuje się na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji, sporządzanego przez zespół do spraw opracowania i oceny indywidualnego programu rehabilitacji, zwany dalej „zespołem”, w którym określa się:”

Do ponownego rozpatrzenia

Zmiana nazwy nie jest konieczna i budzi wyłącznie chaos. Bardziej niepokojąca jest zawężenie zakresu kompetencji rady programowej. Obecnie rada oprócz opracowywania w/w dokumentów była ciałem zarządzającym WTZ – em, wspierającym kierownika i jednostkę prowadzącą warsztat w decyzjach dotyczących uczestników. Zmiany zaproponowane odbierają te kompetencje radzie przekazując je staroście, a w praktyce PCPR (ten temat omówię niżej)

V

Art. 1 w art. 10a d) po ust. 3 dodaje się ust. 3a-3d w brzmieniu:

„3a. Na podstawie indywidualnego programu rehabilitacji uczestnik warsztatu może brać udział w:

1) nieodpłatnych praktykach zawodowych u pracodawcy, w tym w spółdzielni socjalnej, w wymiarze do 15 godzin tygodniowo przez okres do trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy,

2) stażu aktywizacyjnym u pracodawcy, w tym w spółdzielni socjalnej, w wymiarze do 30 godzin tygodniowo przez okres do trzech miesięcy, z możliwością przedłużenia do 6 miesięcy

- odbywających się na podstawie umowy zawartej przez jednostkę prowadzącą warsztat z pracodawcą bądź innym organizatorem praktyk zawodowych lub stażu aktywizacyjnego.

3b. Uczestnik warsztatu może wziąć udział w praktykach zawodowych lub stażu aktywizacyjnym u tego samego pracodawcy jednokrotnie, maksymalnie trzykrotnie w przypadku pozytywnego stanowiska zespołu w tym zakresie.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Bardzo fajny dodatek do WTZ jednak budzi moje wątpliwości w zakresie finansowania tych praktyk. Same praktyki są nieodpłatne co niestety nie uczy uczestnika wiele. A przede wszystkim ogranicza pojmowanie pracy jako pracy dla pracownika ponieważ za pracę należy się płaca a tu ten element został wyeliminowany. Może warto byłoby się było zastanowić na praktykami i stażami tożsamymi z praktykami w szkołach zawodowych i na podstawie stosownych przepisów oświatowych zaproponować uczestnikom WTZ stosowne praktyki. Rozwiązało by to również drugi problem czyli kto ma ponosić koszty takiej praktyki. Do kosztów takich należy chociażby przeszkolenie BHP praktykanta czy jego dowóz na taką praktykę co przy obecnych finansach WTZ może okazać się dużym problemem. Jednak same założenia tego zapisu są słuszne.

VI

3c. W praktykach zawodowych lub stażach aktywizacyjnych nie może brać udziału jednocześnie więcej niż 50% uczestników warsztatu.

3d. Do czasu trwania zajęć w warsztacie wlicza się udział w praktykach zawodowych lub stażach aktywizacyjnych.”;

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

W kontekście powyższego komentarza brak uwag do tych artykułów

VII

Art. 10a e) w ust. 4:

- wstęp do wyliczenia otrzymuje brzmienie:

„W warsztacie działa zespół, w skład którego wchodzi:”;

- uchyla się pkt 5,

f) po ust. 4 dodaje się ust. 4a w brzmieniu:

„4a. W posiedzeniach zespołu mogą uczestniczyć także inni pracownicy warsztatu, w tym trener pracy.”;

g) ust. 5 otrzymuje brzmienie:

„5. Zespół co najmniej raz w roku dokonuje okresowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika warsztatu.”;

h) dodaje się ust. 6-8 w brzmieniu:

„6. Zespół, nie rzadziej niż raz na 3 lata, dokonuje kompleksowej oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji uczestnika warsztatu, podczas której zajmuje stanowisko w kwestii osiągniętych przez niego postępów w realizacji celu określonego w art. 10a ust. 1, uzasadniających:

1) podjęcie zatrudnienia lub kontynuowanie rehabilitacji zawodowej;

2) potrzebę skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia, w rozumieniu przepisów o pomocy społecznej, ze względu na brak postępów w rehabilitacji i złe rokowania co do możliwości osiągnięcia postępów uzasadniających podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej po odbyciu dalszej rehabilitacji w warsztacie;

3) przedłużenie uczestnictwa w terapii ze względu na pozytywne rokowania, co do przyszłych postępów w rehabilitacji;

4) przedłużenie uczestnictwa w terapii ze względu na okresowy brak możliwości:

a) podjęcia zatrudnienia,

b) skierowania osoby niepełnosprawnej do ośrodka wsparcia, o którym mowa w pkt 2

- w przypadku zajęcia stanowiska, o którym mowa w pkt 1 albo 2.

Do ponownego rozpatrzenia

Są to obecnie kompetencje Rady Programowej WTZ i może nie ma sensu tego zmieniać szczególnie zmieniać nazwy która deprecjonuje status rady. Warto byłoby również zastanowić się czy pierwsza ocena kompleksowa nie powinna odbyć się po 5 latach. Beneficjentami WTZ są osoby o szczególnych potrzebach, a system pracy w większości WTZ nie pozwala w pełni odkryć wszystkich umiejętności uczestnika w tak krótkim czasie jakim są 3 lata dlatego 5 –letni okres do czasu pierwszej oceny kompleksowej byłby bardziej adekwatny. Natomiast kolejne oceny kompleksowe w stosunku do osób którym przedłużono uczestnictwo mogło by odbywać się co 3 lata. Pamiętać należy w tym przypadku że uczestnicy WTZ wcześniej podlegali specjalnym potrzebom edukacyjnym co bardzo często prowadziło do wydłużania etapów edukacyjnych więc nie można od tych osób oczekiwać ekspertowych efektów rehabilitacji a 3 lata to norma dla osób w pełni zdrowych.

Niepokój budzi również uszczuplony zapis pkt 1. Okrojony o wymienienie podmiotów gdzie rehabilitacja zawodowa mogła by być kontynuowana. W tym celu właśnie powstały ZAZ i ZpCh. Uczestnicy WTZ w większości potrzebują specjalnej ochrony pracy i w/w placówki taką ochronę dają. Brak ich wymienienia wprowadzać będzie nadmierne oczekiwania w stosunku do naszych uczestników, a co za tym idzie większe problemy w przyszłości po nieudanym starcie w pracy bez ochrony. Proponuję pozostawienie tego pkt w bieżącym brzmieniu tj. „, podjęcie zatrudnienia i kontynuowanie rehabilitacji zawodowej w warunkach pracy chronionej lub na przystosowanym stanowisku pracy”

VIII

7. Warsztat powiadamia powiatowe centrum pomocy rodzinie o zajętych przez zespół stanowiskach.

WYKREŚLIĆ

Nie rozumiem celowości tego zapisu skoro PCPR nie ma kompetencji żeby zrobić z tym cokolwiek. Ponadto PCPR zna te stanowiska sprawdzając corocznie WTZ. Brak kompetencji połączony z obowiązkiem składania takich informacji spowoduje :

- większe wtrącanie się PCPR w dokonywane oceny ponieważ PCPR będą mogły na bieżąco próbować wpływać na dalszą rehabilitację poszczególnego uczestnika nie posiadając do tego wiedzy i kompetencji
- większą biurokrację – zapis ten powoduje produkowanie dodatkowych dokumentów nie powodując żadnych innych czynności
- niebezpieczeństwo naruszenia ustawy o ochronie danych osobowych, ponieważ każdorazowo wymagać będzie przekazywanie informacji szczególnie wrażliwych środkami publicznej komunikacji co spowoduje ryzyko wycieku takich danych

IX

Art. 10a 8. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia szczegółowy zakres i tryb działania zespołu, sposób dokonywania przez niego oceny postępów osób uczestniczących w warsztatach, mając na uwadze zapewnienie sprawnego funkcjonowania zespołu.”;

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Zakres i tryb został powyżej wymieniony. Rada posiada większe kompetencje obecnie włącznie z decydowaniem o losach uczestnika w tym decyduje o jego przyjęciu i skreśleniu. Zapisy zaproponowane w niniejszym dokumencie odbierają te kompetencje co opiszę niżej.

X

4) po art. 10a dodaje się art. 10aa-10ae w brzmieniu:

„Art. 10aa. 1. Warunkiem uczestnictwa osoby niepełnosprawnej w warsztacie jest wskazanie do uczestnictwa w terapii zajęciowej zawarte w orzeczeniu o stopniu niepełnosprawności.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Zapis ten do tej pory znajdował się w art. 10 f i słusznie pozostaje w niezmienionym kształcie. Chaos wprowadza jedynie przeniesienie go w to miejsce jako art. 10 aa – czyli chaotyczną numeracją artykułów

XI

2. Osoba niepełnosprawna składa wniosek w sprawie uczestnictwa w warsztacie do powiatowego centrum pomocy rodzinie, funkcjonującego w powiecie, w którym został utworzony warsztat.

3. Wniosek zawiera:

- 1) imię i nazwisko osoby niepełnosprawnej;*
- 2) wiek;*
- 3) stopień niepełnosprawności i symbol przyczyny niepełnosprawności;*
- 4) adres zamieszkania;*
- 5) numer telefonu oraz adres e-mail, w przypadku korzystania;*
- 6) informacje o przebiegu edukacji oraz udziale w innych placówkach wsparcia.*

WYKREŚLIĆ – do głębokiej analizy i szerokiej dyskusji

Pozytywne jest to że teraz PCPR miały by prowadzić listę osób chętnych do uczestnictwa w WTZ jednakże w zapisie tym są pewne obawy i braki, takie jak:

- brak wymagania w ppkt. 3 wskazać do terapii co jak wynika z wyżej zamieszczonych zapisów konieczne jest do uczestnictwa w WTZ.
- brak możliwości składania takiego wniosku przez WTZ – często zdarza się że opiekunowie z osobą aspirującą do bycia uczestnikiem WTZ pojawia się w placówce chcąc się zapoznać ze specyfiką tej placówki i często na miejscu decydują o uczestnictwie więc powinna być możliwość złożenia wniosku o uczestnictwo do PPR za pośrednictwem WTZ

Ponadto zastanowić się należy czy w powiatach gdzie znajduje się jeden warsztat potrzeba żeby listy prowadziły PCPR skoro może to robić dalej warsztat co zmniejszy biurokrację, jak i przesyłanie wrażliwych danych pomiędzy tymi placówkami.

XII

4. Do wniosku dołącza się:

- 1) kopię orzeczenia o stopniu niepełnosprawności;*
- 2) kopie innych dokumentów, w przypadku ich posiadania, potwierdzających predyspozycje społeczno-zawodowe umożliwiające realizację celu warsztatu określonego w art. 10a ust. 1.*

WYKREŚLIĆ – do głębokiej analizy i szerokiej dyskusji

Ten zapis budzi bardzo duże wątpliwości w szczególności do pkt. 2 ponieważ szkoły nie opisują takich umiejętności. Ponadto Sąd najwyższy w 2009 roku wypowiedział się w sprawie wskazań do

terapii określając że jeżeli stosowny zespół przyznał odpowiednie wskazania to placówce pozostaje wpisać taką osobę jako uczestnika (oczywiście jeżeli jest miejsce) nikt nie ma prawa negować tych wskazań

XIII

5. Wniosek powinien zostać rozpatrzony w terminie nie dłuższym niż trzy miesiące od dnia złożenia wniosku.

6. Decyzję w sprawie zakwalifikowania do uczestnictwa w warsztacie wydaje starosta

WYKREŚLIĆ

Nie rozumiem tych zapisów ani ich sensu. Co może trwać aż tak długo???. PCPR ani starosta nie ma kwalifikacji podważać wskazań do terapii które wydał stosowny zespół (wyrok SN z 2009 roku) więc jeżeli są wskazania tzn. niezwłocznie należy wpisać osobę na listę osób oczekujących (art. 10f lub zmieniony powyżej) niezgodne zarówno z prawem jak i kompetencjami jest oddanie staroście prawa do decydowania o kwalifikacji do WTZ. Jak wyżej wskazałam skoro osoba posiada wskazania wydane przez zespół ds. orzekania o niepełnosprawności czyli przez zespół specjalistów to nie ma możliwości tego podważyć. Zastanowić się należy nad rozszerzeniem kompetencji tego zespołu co opiszę poniżej. Ponadto podejrzewać należy że starosta osobiście nie będzie dokonywał kwalifikacji tylko upoważni do tego najprawdopodobniej PCPR jako jednostkę zajmującą się WTZ. PCPR nie ma w swoich zasobach kadrowych osób posiadających kwalifikację czy kompetencje pozwalające dokonywać oceny kto powinien a kto nie być uczestnikiem WTZ. Nawet same WTZ mają (pomimo posiadanej odpowiedniej kadry) problem dokonać takiej oceny szybciej niż po upływie roku. Zatem oddanie takich kompetencji PCPR czy staroście będzie implikowało:

- **dodatkowe koszty** i to nawet w kwocie kilku czy kilkunastu tysięcy złotych miesięcznie dla poszczególnego powiatu spowodowane zatrudnieniem odpowiednich osób mających chociażby kwalifikacje do dokonywania takiej oceny. Jednak te osoby nadal nie będą w stanie otrzymać stosownej wiedzy i kompetencji do dokonania tej oceny
- lub ocena będzie dokonywana fikcyjnie na zapotrzebowanie pewnych grup których się bardziej lubi lub niekorzystać innych osób bez poparcia w dowodach czy kompetencjach.

Zatem należy pozostawić zapis mówiący o wskazaniach i osobę posiadającą takie wskazania niezwłocznie wpisywać na listę osób oczekujących

XIV

Art. 10ab. 1. Powiatowe centrum pomocy rodzinie prowadzi listę osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w warsztacie oraz po uzyskaniu informacji o dostępnym miejscu w warsztacie, informuje osobę zakwalifikowaną do uczestnictwa w warsztacie o możliwości rozpoczęcia terapii we wskazanym warsztacie i terminie.

2. Przyjęcie osoby zakwalifikowanej do uczestnictwa w warsztacie następuje po uzyskaniu jej zgody.

WYKREŚLIĆ – do głębokiej analizy i szerokiej dyskusji

Zgadzam się z tym że PCPR powinny prowadzić nadzór nad listą i koordynować miejsca w WTZ ale to WTZ i osoba która chce być uczestnikiem powinna decydować o przyjęciu do placówki. Takie przyjęcie powinno być równoznaczne ze skreśleniem tej osoby z listy w PCPR a co za tym idzie braku możliwości aspirowania o miejsce w innej identycznej placówce. Jednakże powinno się oddzielić listę osób oczekujących prowadzoną przez PCPR z przyjęciem na WTZ. O samym przyjęciu osoby z listy do tej pory decydowała Rada Programowa lub jednostka prowadząca WTZ bezpośrednio. Pozwalało to na:

- autonomiczność decyzji jednostki prowadzącej
- autonomiczność decyzji przyszłego uczestnika WTZ

Zaproponowany zapis spowoduje powstawanie nadmiernych kosztów utrzymania WTZ szczególnie w powiatach gdzie tych placówek jest co najmniej dwie. Odebranie możliwości decydowania przez WTZ i uczestnika może prowadzić do sytuacji w której osoba będzie musiała dojeżdżać do WTZ na drugim końcu powiatu zamiast do placówki znajdującej się blisko tylko dlatego że urzędnik tak zdecydował bo np. osoba tak była pierwsza na liście osób oczekujących. Spowoduje to również nadmierne koszty dla placówek min. Z powodu dodatkowych tras po osoby lub zapewnienia innych warunków uczestnikowi. Szczególnie widoczne to będzie w dużych miastach w których placówki są ukierunkowane na konkretny rodzaj niepełnosprawności. zatem proponuję zmianę np. na: „Art. 10ab. 1. Powiatowe centrum pomocy rodzinie prowadzi listę osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w warsztacie.

2. po zwolnieniu się miejsca w warsztacie, warsztat informuje osobę zakwalifikowaną do uczestnictwa w warsztacie o możliwości rozpoczęcia terapii w swoim warsztacie i terminie rozpoczęcia uczestnictwa

3. Przed przyjęciem warsztat kontaktuje się z PCPR prowadzącym listę osób oczekujących o chęci i możliwości przyjęcia konkretnej osoby do placówki.

4. Przyjęcie osoby zakwalifikowanej do uczestnictwa w warsztacie następuje po uzyskaniu jej zgody oraz po otrzymaniu informacji z PCPR że osoba znajduje się na liście i nie ma przeciwwskazań do uczestnictwa w WTZ w postaci uczestnictwa w innej placówce lub innych zgłoszonych wcześniej przeciwwskazań. Decyzję taką PCPR wystawia nie zwłocznie nie później jednak niż po upływie 3 dnia od dnia otrzymania zgłoszenia przez WTZ . 4. Niezwłocznie po formalnym przyjęciu uczestnika do WTZ warsztat informuje PCPR o przyjęciu. Informacja powoduje jednoczesne skreślenie osoby z listy osób oczekujących ” *Oraz pkt kolejny* - W przypadku jeżeli w powiecie funkcjonuje tylko jeden warsztat listę osób oczekujących wraz z jej obsługą i wpisaniem na nią, czyli czynności wymienione w art. 10aa i 10 ab może prowadzić warsztat. Decyzję taką podejmuje zarząd powiatu wraz z jednostką prowadzącą warsztat

XV

3. *Warsztat przyjmuje uczestników warsztatu na trzymiesięczny okres próbny.*

WYKREŚLIĆ - Do ponownego rozpatrzenia

Jest to za krótki okres na zdecydowanie o losie uczestnika. Jest to również niehumanitarne rozwiązanie ponieważ w obecnie działającym systemie osoba wykreślona zostanie zostawiona w domu co powodować będzie problemy rodzinne i inne.

XVI

4. *Po trzymiesięcznym okresie próbnym zespół zajmuje stanowisko dotyczące możliwości realizacji przez uczestnika celu warsztatu, o którym mowa w art. 10a ust. 1 oraz powiadamia o swoim stanowisku powiatowe centrum pomocy rodzinie.*

5. *Negatywne stanowisko zespołu może stanowić podstawę do wydania przez starostę decyzji uchylającej decyzję w sprawie zakwalifikowania do uczestnictwa w warsztacie*

WYKREŚLIĆ

Zapis jest niegodny z powyższymi moimi wątpliwościami a przede wszystkim ze wskazaniami do terapii o rozwiązaniach polepszających system jak również rozwiązujących problem napisze na końcu opracowania. Zatem należy skreślić powyższe pkt.

XVII

6. W przypadku wydania decyzji, o której mowa w ust. 5, powiatowe centrum pomocy rodzinie informuje osobę niepełnosprawną o innych możliwościach wsparcia.

WYKREŚLIĆ

Teoretycznie są inne możliwości wsparcia jednak obecnie są one niezależne od starostwa i PCPR zatem efekt będzie identyczny jak jest obecnie z tą różnicą że obecnie próbują to robić WTZ a po zmianie będą tak samo postępować PCPR

XVIII

7. Pozytywne stanowisko zespołu umożliwia kontynuację uczestnictwa w warsztacie.

Art. 10ac. 1. Starosta wydaje decyzję uchylającą decyzję w sprawie zakwalifikowania do uczestnictwa w warsztacie:

1) na wniosek uczestnika warsztatu;

2) w przypadku podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, po 90 dniach od dnia podjęcia przez uczestnika warsztatu zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej;

3) w przypadku, o którym mowa w art. 10b ust. 6c, gdy uczestnik warsztatu nie przedstawi nowego orzeczenia o stopniu niepełnosprawności ze wskazaniem do terapii zajęciowej.

2. Starosta może wydać decyzję uchylającą decyzję w sprawie zakwalifikowania do uczestnictwa w warsztacie po zapoznaniu się ze stanowiskiem zespołu, o którym mowa w art. 10a ust. 6 lub w przypadku nie przestrzegania przez uczestnika regulaminu warsztatu i naruszania zasad bezpieczeństwa

3. Decyzje, o których mowa w ust. 1 pkt 2 i 3 i ust. 2 mogą być wydane również bez zgody uczestnika warsztatu.

WYKREŚLIĆ

W praktyce oznaczało to ingerencję PCPR w pracę WTZ a co za tym idzie WTZ nie będą samodzielną placówką a działem PCPR więc jaki sens ma ich odrębność, a nie bycie wydziałem starostwa czy PCPR??? Już obecnie jest problem w nadmiernych interwencjach PCPR w codzienną pracę WTZ a ten zapis spowoduje że kierownik PCPR w praktyce będzie kierował WTZ a odpowiedzialność będzie WTZ. Ponadto skreślenia do tej pory dokonywała Rada Programowa jako organ posiadający kompetencję i wiedzę w tym zakresie.

Przeniesienie tych uprawnień na starostę a w praktyce na PCPR spowoduje:

- odebranie autonomii WTZ
- zdeprecjonowanie roli Rady programowej WTZ co w konsekwencji spowoduje spadek morale kadry WTZ i spadek odczuwanego przez nich znaczenia ich pracy
- nadmierna ingerencja jednostki która powinna mieć nadzór nad prawidłowym funkcjonowaniem, a będzie miała kompetencje do decydowania i wtrącania się w najważniejsze zadania WTZ
- wprowadzi dodatkowe koszty min. poprzez konieczność prowadzenia dodatkowej dokumentacji
- naruszą może ustawę o ochronie danych osobowych poprzez ciągle przysyłanie danych uczestników również tych szczególnie wrażliwych

Ponadto nowe przepisy nie mówią nic o możliwości oddelegowania tego uprawnienia na inne jednostki co w praktyce będzie powodować fikcję i nadmierne obciążenie samego starosty, a w konsekwencji rozpocznie lawinę pozwów sądowych poczynając od zaskarżania decyzji starosty.

XIX

Art. 10ad. 1. Warsztat może prowadzić zajęcia klubowe dla osób, które zakończyły uczestnictwo w warsztacie w związku z podjęciem zatrudnienia.

2. Zajęcia klubowe mają na celu wspieranie osób, o których mowa w ust. 1, w aktywnym funkcjonowaniu społecznym.

3. Szczegółowy zakres i organizację zajęć klubowych ustala warsztat.”;

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Słuszną koncepcją jest wprowadzenie klubów jednakże dotyczyć powinny one zarówno wymienionych absolwentów WTZ jak również osób aspirujących pierwszy raz do WTZ jeżeli osoba została wpisana na listę osób oczekujących i czasowo nie ma dla takiej osoby miejsca w placówce. Zatem mogłaby to być forma zalegalizowanego „wolontariatu”. Ponadto pobyt w klubach powinien być czasowy tzn. do czasu zwolnienia się miejsca w placówce lub jej powiększenia. Takie rozwiązanie pozwoli:

- zadbać o osoby kończące szkoły w okresie od ukończenia szkoły do czasu zwolnienia się miejsca w WTZ lub zwiększenia placówki
- zadba o osoby wracające z rynku pracy lub chronionego rynku do czasu zwolnienia się miejsca w placówce
- sprawdzenia osoby czy nadaje się do WTZ czy jednak nie należałoby dla niej poszukać innego ośrodka bez konieczności przyjmowania takiej osoby jako pełnoprawnego uczestnika co może obniżyć znacznie koszty.

Należało by to jednak zrobić jednocześnie informując PCPR do dokonania odpowiedniej adnotacji w liście osób oczekujących.

XX

Art. 10ae. Podmiot organizujący warsztat może realizować w stosunku do osób, o których mowa w art. 10ad, zatrudnienie wspomagane.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Bardzo niejasny artykuł szczególnie w odniesieniu do powyższych zapisów.

XXI

5) w art. 10b:

a) ust. 1 otrzymuje brzmienie:

„1. Warsztaty mogą być organizowane przez fundacje, stowarzyszenia lub przez inne podmioty, zwane dalej „jednostką prowadzącą warsztat.”,

b) po ust. 1 dodaje się ust. 1a-1h w brzmieniu:

„1a. Przy tworzeniu warsztatów lub zwiększaniu liczby uczestników warsztatów należy brać pod uwagę potrzeby lokalnego systemu wsparcia wskazane w powiatowej strategii dotyczącej rozwiązywania problemów społecznych, komplementarność tego systemu wsparcia oraz liczbę osób zakwalifikowanych do uczestnictwa w warsztacie, jeśli taka lista jest prowadzona.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Niepotrzebne jest tworzenie nowych dokumentów w postaci strategii co implikować może dodatkowe koszty stworzenia takiej strategii. Wiedza ta powinna wynikać z liczby uczniów z niepełno sprawnościami, a zatem dane te posiadać powinny gminne i powiatowe placówki edukacyjne i wydziały stosownych jednostek samorządu. Zatem powiatowy wydział edukacji powinien pozyskać takie dane (o ile już ich nie posiada) i przekazywać je corocznie radzie powiatu i jednocześnie PCPR. Ponadto dane takie posiadają OPS które mogą również takie dane przekazywać raz do roku PCPR co w znaczny sposób ograniczy koszty pozyskiwania takich informacji sprowadzając te koszty do jednego dokumentu z każdej placówki.

Proponuje również wprowadzić limit minimalny niezbędny do założenia nowych WTZ np. od 40 uczestników. Mniej uczestników to problemy finansowe uniemożliwiające funkcjonowanie WTZ. Przy obecnym poziomie finansowania WTZ ale również ŚDS oraz corocznie wzrastających kosztach min. wynagrodzeń kadry mniejsze placówki borykają się z dużo większymi problemami bo muszą utrzymać zatrudnienie obsługi placówki w tym kierownika, kierowców czy księgowego otrzymując mniejsze dofinansowanie zatem w większym algorytm z większej ilości uczestników porywa wzrastające koszty. Zatem wprowadzenie takiego limitu jest zasadne również finansowo.

Zastanowić należy się jednak czy biorąc pod uwagę potrzeby lokalnego rynku nie powinno się skonsolidować systemu wsparcia jako jednego systemu dla ŚDS, WTZ i ZAZ i tworzenie nowych placówek konfrontować z już powstałymi na danym terenie. Problem ten opiszę poniżej.

XXII

1b. Jednostka zamierzająca prowadzić warsztat składa do właściwego, ze względu na siedzibę warsztatu, powiatowego centrum pomocy rodzinie, wniosek o dofinansowanie kosztów utworzenia i działalności warsztatu.

1c. Wniosek podlega ocenie przez zespół oceniający utworzony w tym celu przez starostę w powiatowym centrum pomocy rodzinie.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Należałoby dookreślić co to jest za zespół, kto wchodzi w jego skład i jakie posiada kompetencje i możliwości. Obecnie bywa to dowolnie interpretowane.

XXIII

1d. Warsztat działa na podstawie umowy zawieranej z samorządem powiatowym określającej warunki i wysokość dofinansowania kosztów utworzenia i działalności warsztatu ze środków Państwowego Funduszu Rehabilitacji Osób Niepełnosprawnych, zwanego dalej „Funduszem”.

ZAKCEPTOWANO

Ze względów praktycznych i interpretacyjnych należałoby by powtórzyć za ustawą o samorządzie powiatowym „samorządem powiatowym reprezentowanym przez zarząd powiatu”

XXIV

1e. Stanowisko osoby kierującej warsztatem może zajmować osoba, która posiada wykształcenie wyższe.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Proponuję dodać w ustawie że: *1. Pracownikiem warsztatu jest kierownik. 2. Warsztat ponadto zatrudnia: instruktorów terapii, specjalistę ds. rehabilitacji lub rewalidacji, psychologa lub pedagoga (w ramach możliwości) inne osoby niezbędne do prawidłowego funkcjonowania*

1f. Osoby pełniące funkcje zarządcze w jednostce prowadzącej warsztat nie mogą być równocześnie pracownikami warsztatu.

WYKREŚLIĆ

Niezgodne z ustawą o pożytku publicznym wyłączenie osób kierujących jednostką prowadzącą do pracy w WTZ i spowoduje duże komplikacje dla większości WTZ w Polsce. Ponadto narusza ten zapis swobodę zatrudnienia i równouprawnienie do pracy. prowadzi również do patologii w której osoby działające non profit muszą wykonywać zadania pracownika bo to one odpowiadają za placówkę. Właściwiej było by ograniczyć możliwość wpływania na dwa różne aspekty funkcjonowania jednostek nadrzędno podrzędnych wyłączeniem w postaci wyłączenie z decydowania os sprawach WTZ osoby będącej równocześnie osobom będącą we władzach organizatora WTZ i pracownikiem WTZ.

Zamiast tego powinno być zastrzeżenie że jeżeli osoba pełniąca funkcje zarządcze w jednostce prowadzącej równocześnie pracuje w placówce podległej powinna być wyłączona z podejmowania decyzji dotyczących tej placówki

Zaproponowany zapis ustawą w konsekwencji spowoduje likwidację ponad 50% warsztatów w Polsce w ciągu najbliższych lat.

XXV

1g. Warsztat powinien spełniać standardy dostępności budynku i pomieszczeń dla osób niepełnosprawnych.

1h. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia standardy dostępności budynku i pomieszczeń warsztatu, mając na uwadze zapewnienie sprawnej realizacji celu warsztatu oraz umożliwienie funkcjonowania osobom niepełnosprawnym.”,

ZAKCEPTOWANO

Z uwagi na stan niektórych placówek nie mam uwag do tego zapisu jeżeli implikowało będzie to uwolnienie środków na dokonanie zmian

Proponuje jednak dopisać „i kadry placówki zgodnie z wymogami przepisów prawa w tym BHP” i umożliwienie wygospodarowania dotacji na remonty zarówno dostosowujące jak i bieżące placówek.

XXVI

c) ust. 2-2b otrzymują brzmienie:

„2. Koszty utworzenia, działalności i wynikające ze zwiększenia liczby uczestników warsztatu są współfinansowane ze środków Funduszu oraz ze środków samorządu powiatowego, z zastrzeżeniem art. 68c ust. 1.

2a. Koszty działalności warsztatu są finansowane ze środków samorządu powiatowego w wysokości co najmniej 10% tych kosztów.

2b. Działalność warsztatu może być finansowana również z innych źródeł. Dodatkowe źródło finansowania kosztów działania warsztatu nie wpływa na wysokość finansowania, o którym mowa w ust. 2a i w art. 68c ust. 1.”,

d) ust. 6a otrzymuje brzmienie:

„6a. Dofinansowanie kosztów działalności warsztatu, o którym mowa w ust. 2 nie ulega obniżeniu w przypadku odbywania praktyk zawodowych lub stażu aktywizacyjnego przez osobę niepełnosprawną realizującą indywidualny program rehabilitacji.”,

ZAKCEPTOWANO

Nie mam uwag do tych zapisów jednak proponuję dopisać że szczegóły działalności i podziału kosztów doprecyzowane zostaną w rozporządzeniu do niniejszej ustawy.

XXVII

e) po ust. 6a dodaje się ust. 6b-6e w brzmieniu:

„6b. W przypadku ustalenia, w okresie kwartału, frekwencji uczestnika niższej niż 50% wymaganej obecności, zmniejsza się proporcjonalnie dofinansowanie w wysokości 10% stawki dziennej za każdy dzień nieobecności poniżej wymaganej frekwencji.

WYKREŚLIĆ

Posiadamy osoby z niepełnosprawnością które leczą się w różnych sanatoriach i szpitalach a koszty stałe trzymania dla nich miejsca trzeba opłacać. Ten zapis spowoduje patologię i problemy finansowe. Proponuję zapis że możliwa jest nieobecność do trzech miesięcy ale:

- Tyko jednorazowa w czasie pobytu uczestnika na wtz
- nieobecność wyłącznie NIEUSPRAWIEDLIWIONA zwolnieniem lekarskim lub innym regulaminowym usprawiedliwieniem
- jednocześnie nie dopuszczając usprawiedliwienia osobistego uczestnika ani rodzica lub opiekuna - my mamy urlopy takie jak każdy pracownik w ograniczonej ilości co uczy uczestnika zachowań pracowniczych i dbania o usprawiedliwianie nieobecności w sposób zbliżny z pracownikiem.

XXVIII

6c. W przypadku upływu terminu ważności orzeczenia, o którym mowa w art. 10aa ust. 1, uczestnik warsztatu ma prawo do dalszego uczestnictwa w terapii zajęciowej nie dłużej niż 90 dni od czasu upływu terminu ważności tego orzeczenia, o ile wniosek o wydanie orzeczenia został złożony nie później niż ostatniego dnia upływu terminu ważności orzeczenia.

6d. Dofinansowanie kosztów działalności warsztatu nie ulega obniżeniu w okresie 90 dni od dnia podjęcia przez uczestnika warsztatu zatrudniania lub innej pracy zarobkowej.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Jak to usprawiedliwić (patrz art. 6b powyżej) skoro uczestnik nie ma obowiązku okazywać nam umowy o pracę???i nie ma możliwości uzyskania takiego dokumentu min. ze względu na ochronę

danych osobowych czy tajemnice firmy. Występować może tu również podwójne finansowanie z tego samego źródła bo najczęściej nasi uczestnicy zatrudniani są na stanowiskach których utworzenie i utrzymanie zostało sfinansowane ze środków publicznych w tym PFRON więc są to podwójne koszty. Chociaż sam zapis właściwy tylko czy możliwy do realizacji bez zmiany innych przepisów????

Ponadto proponuję dopisać możliwość dalszego uczestnictwa osoby która utraciła wskazania do terapii lub posiada inne wskazania i która jednocześnie najpóźniej w dniu przyjęcia do WTZ złożyła wniosek do właściwego zespołu powiatowego ds. orzekania o wydanie właściwych wskazań z zastrzeżeniem że kwestia dotyczy wyłącznie wskazań.

XXIX

6e. W okresie, o którym mowa w ust. 6d, jednostka prowadząca warsztat na wniosek osoby niepełnosprawnej, która opuściła warsztat w celu podjęcia zatrudnienia lub innej pracy zarobkowej, ponownie przyjmuje tę osobę do uczestnictwa w warsztacie. Uczestnik może skorzystać z tego uprawnienia trzykrotnie.”

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

W jaki sposób to zrobić skoro jeżeli obawy moje się potwierdzą trzeba będzie skreślić jedną osobę i w zamian przyjąć nową????

Ponadto z myśl przepisów o wskazaniach oraz specyficznej grupy beneficjentów którymi WTZ się zajmują ograniczenie do trzykrotnej możliwości spowoduje patologie w postaci docelowego pozostania takiej osoby w domu a co za tym idzie problemy w tym finansowe min, dla OPS. Proponuję wpisać odniesienie do klubów w przypadku braku miejsca

XXX

f) ust. 7 otrzymuje brzmienie:

„7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy tryb i sposób tworzenia, działania i dofinansowywania warsztatów, skład i zakres działania zespołu oceniającego wnioski o dofinansowanie kosztów utworzenia, działalności i kosztów wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu, w tym:

1) wzory :

a) wniosków o dofinansowanie kosztów utworzenia, działalności i kosztów wynikających ze zwiększonej liczby uczestników warsztatu,

b) rocznego sprawozdania z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu,

2) niezbędne elementy umowy określającej warunki i wysokość dofinansowania kosztów utworzenia i działalności warsztatu,

3) sposób sporządzania informacji o wykorzystaniu środków,

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Elementy umowy zawarte są w rozporządzeniu więc wystarczy to przepisać

Warto natomiast doprecyzować kwestie związane z załącznikami do powyższych wzorów. Często spotykam się z koniecznością kserowania całej dokumentacji finansowej. Należało by doprecyzować że w/w dokumenty dostarczane są bez załączników ponieważ od sprawdzenia celowości wydatków jest coroczna kontrola WTZ.

XXXI

4) szczegółowy tryb przyjmowania osób niepełnosprawnych do warsztatu,

– mając na względzie zapewnienie prawidłowego funkcjonowania warsztatów i odpowiedniego poziomu rehabilitacji ich uczestników.”;

WYKREŚLIĆ – szeroka dyskusja

Nie rozumiem celowości tego zapisu skoro wprowadzono powyższe szczególnie te o osobach oczekujących.

XXXII

6) po art. 10b dodaje się art. 10ba i 10bb w brzmieniu:

„Art. 10ba. 1. Powiatowe centra pomocy rodzinie przeprowadzają co najmniej raz w roku kontrolę warsztatów

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Z kontrolą związanych jest kilka problemów:

- brak przepisów określających tryb i sposób przeprowadzania kontroli. Na podstawie niniejszej ustawy minister właściwy stworzył rozporządzenie określające te kwestie ale nie włączył do obowiązywania w stosunku do WTZ więc wystarczyło był tą kontrolę włączyć do tego rozporządzenia
- NIK w swoich kontrolach podniósł kwestię niewystarczającego zakresu kontroli ponieważ coroczna kontrola omawiana zawierać wszystkie sfery wymienione w ustawie. Należałoby dać PCPR możliwość wyboru zakresu lub kilku zakresów kontroli w oparciu o dotychczasowe zakresy wprowadzając jednocześnie coroczną kontrolę finansową wybiórczą lub całościową.
- z codziennej praktyki wynika że PCPR mają również problem kogo kontrolują więc tą kwestie należałoby doprecyzować w ustawie poprzez wprowadzenie zapisu np. : „, PCPR corocznie kontrolują organ prowadzący WTZ pod kontem prowadzenia i funkcjonowania palcówki zgodnie z umową i przepisami prawa”

XXXIII

2. Jednostka prowadząca warsztat składa samorządowi powiatowemu roczne sprawozdanie z działalności rehabilitacyjnej i wykorzystania środków finansowych warsztatu.

3. Sprawozdanie, o którym mowa w ust. 2, wraz z informacją o wynikach kontroli przeprowadzonych w danym roku stanowi podstawę do dokonywania przez radę powiatu corocznej oceny działalności warsztatu.

Do ponownego rozpatrzenia – chociaż możliwe do zaakceptowania

Połączenie tych dwóch elementów razem spowoduje problemy z zakresem kontroli i czasem jej przeprowadzania. na podstawie łamania prawa czy nieprawidłowości wykazanego w kontroli zarząd powiatu ma prawo zerwać umowę na prowadzenie WTZ więc nie jest konieczne taki zapis. Ponadto taki zapis może spowodować domniemanie że kontrola powinna obejmować zakres sprawozdania co wprowadzi chaos. Obecnie przyjęcie sprawozdania rocznego uruchamia środki na kolejny rok (tylko w styczniu wypłacane są zaliczkowo) więc nieprzyjęcie już implikuje problemy więc proponuje pozostawić tak jak było do tej pory.

XXXIV

4. Negatywna ocena działalności warsztatu wraz z brakiem realizacji zaleceń pokontrolnych stanowi podstawę do opracowania przez jednostkę prowadzącą warsztat programu naprawczego, w terminie do 90 dni od dnia otrzymania oceny.

5. Program naprawczy wymaga akceptacji rady powiatu.

6. Brak opracowania przez jednostkę prowadzącą warsztat programu naprawczego, brak akceptacji rady powiatu lub niepodjęcie działań określonych w programie może stanowić podstawę do rozwiązania umowy, o której mowa w art. 10b ust. 1d.

7. Minister właściwy do spraw zabezpieczenia społecznego określi, w drodze rozporządzenia, szczegółowy zakres, tryb i sposób przeprowadzania kontroli warsztatów mając na uwadze potrzebę zapewnienia prawidłowego przebiegu kontroli.

ZAAKCEPTOWANO

Bardzo cenne są te zapisy ponieważ w zależności od regionu kraju zdarzały się zapisy umowy które mówiły że nieprzyjęcie sprawozdania np. ze względu na złą opinie o placówce powoduje natychmiastowe zerwanie umowy na prowadzenie WTZ i zamknięcie placówki.

XXXV

Art. 10bb. 1. Starosta może powołać Radę Programową Warsztatów, zwaną dalej „Radą”, w skład której mogą wchodzić:

- 1) przedstawiciele samorządu powiatu i gmin z terenu tego powiatu;
- 2) przedstawiciele jednostek prowadzących warsztaty;
- 3) przedstawiciel powiatowego urzędu pracy;
- 4) przedstawiciele organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych;
- 5) przedstawiciele innych podmiotów działających na rzecz kultury i edukacji działających w obszarze wsparcia osób niepełnosprawnych.

Do szerokiej dyskusji

Skoro jest już w WTZ Rada Programowa więc może ta rada była by po prostu nazwana Radą WTZ. Moje wątpliwości budzi skład tej rady w którym brakuje chociażby PCPR czy kierownika WTZ i niejasna jest kwestia przedstawicieli prowadzących warsztaty oraz innych podmiotów

XXXVI

2. Rada ma na celu wspierać i koordynować współpracę na rzecz rozwoju działalności warsztatów i lokalnego systemu wsparcia.”;

Do szerokiej dyskusji

Wątpliwości budzi również zakres kompetencji tej rady jak również jej zasięg. Z zaproponowanych zapisów nie wynika czy rada ma dotyczyć pojedynczej placówki czy wszystkich działających w powiecie. Jeżeli pojedynczej placówki to prowadzi to do problemu w Miastach i powiatach gdzie jest więcej niż jeden WTZ, a szczególnie tam gdzie jest ich kilkanaście więc starosta czy przedstawiciele gmin musieli by być w każdej z rad poszczególnych placówek przez co ich istnienie i funkcjonowanie staje się fikcyjne. Jeżeli miałaby być jedna rada na jeden powiat to trzeba w tej radzie zabezpieczyć interesy każdej placówki co również może być trudne.

Uzasadnienie do projektu ustawy - komentarz

Większość proponowanych regulacji jest tożsama z przepisami dotychczasowymi. Projektowane zmiany dotyczą:

- 1) *określenia zasad dotyczących kierowania i przyjmowania osób niepełnosprawnych do wtz, a także w zakresie oceny realizacji indywidualnego programu rehabilitacji,*

Zaproponowane zmiany nie rozwiązują problemów WTZ w tym zakresie, a wręcz powodują większy chaos co szeroko omówiłam przy stosownych artykułach powyżej.

- 2) *wprowadzenia nowych rozwiązań wspierających aktywizację zawodową uczestników wtz, tj. praktyk zawodowych i stażu aktywizacyjnego, który oznacza nabywanie przez osobę niepełnosprawną umiejętności praktycznych przez wykonywanie zadań w miejscu pracy oraz umiejętności społecznych niezbędnych do wykonywania czynności zawodowych, bez nawiązania stosunku pracy z pracodawcą;*
- 3) *modyfikacji zasad finansowania działalności wtz;*

Z zaproponowanych rozwiązań wynika że zmieni się finansowanie **na gorsze**. Jawnie wynika że warsztatom zamiast przybywać środków środki te będą odbierane co w konsekwencji spowoduje **likwidację WTZ**

- 4) *umożliwienia kontynuacji terapii zajęciowej uczestnikowi wtz, w przypadku upływu terminu ważności orzeczenia;*
- 5) *wprowadzenia przepisu ustanawiającego obowiązek zwrotu środków PFRON w przypadku dłuższej nieobecności uczestników wtz;*

Jest to jeden z przykładów pogorszenia sytuacji finansowej WTZ ponieważ jak wyżej omówiłam placówki nasze ponoszą koszty stałe takie jak opłaty za media czy koszty zatrudnienia i zabranie im dofinansowania za chociaż jeden dzień nieobecności uczestnika spowoduje patologie. A nieobecność wynika najczęściej z jego jednostek chorobowych. Problem ten szczegółowo powyżej omówiłam

- 6) *uzależnienia możliwości utworzenia wtz w danym powiecie oraz zwiększenia liczby uczestników w funkcjonującym wtz od potrzeb lokalnego systemu wsparcia wskazaną w powiatowej strategii dotyczącej rozwiązywania problemów społecznych, komplementarności systemu wsparcia oraz liczby osób zgłaszających się do uczestnictwa w warsztacie;*

sama koncepcja jest słuszna ale jak wyżej zaznaczyłam powinna być szeroko przeanalizowana

- 7) *umożliwienia powrotu do warsztatu osoby niepełnosprawnej, która opuściła warsztat w celu podjęcia zatrudnienia w okresie 90 dni od dnia podjęcia przez niego zatrudniania.*

sama koncepcja jest słuszna ale jak wyżej zaznaczyłam powinna być szeroko przeanalizowana

Ponadto zmiany mają charakter doprecyzowujący, m.in. w zakresie działania wtz, kontroli i oceny pracy wtz.

XXXVIII

Do zaproponowanych zmian należałoby dodać szereg zmian które docelowo poprawią funkcjonowanie bieżące WTZ oraz usprawnią system wsparcia osób z niepełno sprawnościami:

1. **Przepisy podatkowe** – zwolnić podmiotowo jednostki prowadzące WTZ z obowiązków podatkowych i ewidencjonowanych w myśl przepisów podatkowych w stosunku do sprzedaży produktów uczestników WTZ w zakresie tej sprzedaży pod warunkiem przeznaczenia uzyskanego przychodu na potrzeby reintegracji społecznej uczestników i wsparcia ich rehabilitacji.

Zapis taki nie powoduje żadnych strat dla budżetu państwa ponieważ obecnie poprzez niejasne przepisy i brak ich interpretacji WTZ jeżeli w ogóle sprzedają swoje wyroby to robią to do kwot nieprzekraczających w przepisach konieczność stosowania np. kas fiskalnych.

2. **Przepisy prawa o ruchu drogowym** – zwolnienie podmiotowe jednostek prowadzących WTZ i ŚDS ze stosowania systemu Viatol i dokonywania opłat z tytułu korzystania z dróg publicznych . proponuje zwolnić te podmioty które łącznie spełniają poniższe warunki:
 - a. Są organizacją pozarządową i działa zgodnie z ustawą o pożytku publicznym jako OPP lub w sferze OPP
 - b. Posiadają środki transportu wyłącznie na potrzeby własne placówek reintegracyjnych
 - c. Pojazdy przeznaczone są na potrzeby placówek finansowanych ze środków publicznych jako zadania zlecone (co potwierdzają stosowne umowy)

3. **Przepisy o podatkach lokalnych** – zwolnienie podmiotowe jednostek prowadzących WTZ ale również ŚDS z opłat za posiadane środki transportu. Są to dodatkowe koszty które muszą ponosić min. WTZ jeżeli posiadają pojazdy do przewozu uczestników WTZ większe niż na 9 osób lub o wadze większej niż 3,5 tony. Niektóre samorządy zwalniają WTZ z tych opłat jednak jest to każdorazowe pisanie wniosków o zwolnienie. Wpisanie takiego zwolnienia w ustawie ułatwiło by codzienne funkcjonowanie WTZ. Jest to sytuacja analogiczna ze zwolnieniem od podatku od nieruchomości.

Zmianę proponuję dokonać poprzez zmianę art. 12 ppkt 3 ustawy o podatkach i opłatach lokalnych z dnia 12 stycznia 1991 r. ze zmianami poprzez zmianę treści „uchylono” na „ środki transportu stanowiące własność organizacji pozarządowej wymienionej w ustawie o pożytku publicznym i wolontariacie jeżeli łącznie spełniają następujące warunki:

- a) Instytucja która korzysta na co dzień z pojazdu nie prowadzi działalności gospodarczej
- b) Pojazd jest przeznaczony na potrzeby własne organizacji lub placówki w tym od przewozu osób niepełnosprawnych
- c) Pojazd jest przeznaczony do bieżącej działalności placówki reintegracyjnej finansowanej ze środków publicznych prowadzonej przez organizację bezpośrednio szczególnie ŚDS i WTZ

4. Ujednolicenie beneficjentów trzech rodzajów placówek tj. ŚDS, WTZ i ZAZ poprzez wprowadzenie zapisu że uczestnikiem poszczególnej placówki jest osoba posiadająca **orzeczenie wydane przez powiatowy zespół orzekania o niepełnosprawności wraz ze stosowanymi wskazaniami** tj:

- a. ŚDS – wskazania do środowiskowego systemu wsparcia w ŚDS
 - b. WTZ – wskazania do terapii (w/w)
 - c. ZAZ – wskazania do odpowiedniego zatrudnienia
5. Zmiana rozporządzenia dotyczącego ulg i uprawnień wydawanych przez powiatowe zespoły ds. orzekania o niepełnosprawności w zakresie przyznawanych wskazań. Zespoły powinny móc wybrać jeden rodzaj wskazania w w/w który wg komisji jest najwłaściwszy dla danej osoby. Wskazanie takie powinno wydawane być na czas określony niezależnie czy niepełnosprawność jest czasowa czy trwała. A ponowne potwierdzenie wskazania czy też jego zmiana odbywać mogła by się po przedłożeniu przez placówkę do której uczęszcza osoba oceny kompleksowej wraz ze wskazaniem i opinią czy osoba powinna mieć podtrzymaną dotychczasowe wskazanie czy powinna je mieć zmienione. Opinia placówki przy ponownym orzekaniu wskazania lub jej zmianie powinna być kluczowa. Dodatkowo placówka taka mogłaby do opinii o uczestniku dodawać opinie PCPR o możliwościach przekazania osoby do innego ośrodka.

Obecnie jeżeli osoba niepełnosprawna zaznaczy chęć wskazań do terapii a zostanie jej orzeczony co najmniej umiarkowany stopień i rodzaj niepełnosprawności Upośledzenie umysłowe lub choroba psychiczna lub znaczny stopień niezależnie od rodzaju to obligatoryjnie otrzymuje wskazania do terapii, a pozostałe placówki w ogóle nie wymagają wskazań

6. Zwiększenie obowiązków PCPR o koordynację systemu wsparcia osoby niepełnosprawnej poprzez prowadzenie listy osób niepełnosprawnych z podziałem na poszczególne rodzaje placówek co pozwoli udroźnić system na terenie powiatu

Obecnie ŚDS są placówkami gminnymi pod kontrolą OPS, WTZ są placówkami powiatowymi pod kontrolą PCPR, a ZAZ przedsiębiorstwem społecznym pod kontrolą ROPS. Żadne przepisy nienarzucają współpracy pomiędzy tego typu placówkami. Ponadto każdy ma inną grupę docelową. Pozornie grupą tą są osoby niepełnosprawne czyli potencjalnie beneficjenci wszystkich placówek w praktyce najbardziej rygorystyczne wytyczne ma WTZ. Dodatkowo nikt nie koordynuje drogi osoby niepełnosprawnej po zakończonej szkole co oznacza że osoba taka jak kończy szkołę to sama sobie musi znaleźć placówkę która ją przyjmie niezależnie czy posiada kompetencje do danej placówki. Nałożenie takiego obowiązku na PCPR i powiat pozwoli uszczelnić system ponieważ:

- powiat posiada informacje o absolwentach szkół specjalnych
- PCPR mają możliwości i wiedzę jak koordynować takie ruchy ON ponieważ mają doświadczeni z WTZ
- wymuszają współpracę pomiędzy ŚDS, WTZ, ZAZ i szkołami specjalnymi nie pozostawiając osoby niepełnosprawnej samej sobie

7. Uzależnienie algorytmu dla finansowania poszczególnych placówek od kwoty minimalnego wynagrodzenia co zapewni waloryzowanie dofinansowania poszczególnych placówek w ten sposób że dla :

ŚDS – 120 % - 150% minimalnego wynagrodzenia + 10% środków samorządowych w zależności od niepełnosprawności uczestników (największe dofinansowanie w przypadku osób wymagających największej opieki)

WTZ – 100% minimalnego wynagrodzenia + 10 środków powiatowych

ZAZ -70% minimalnego wynagrodzenia + obowiązek wypracowywania zysków z prowadzonej działalności gospodarczej

Zaznaczyć należy okres przejściowy przez okres np. 4 lat to wyrównania tych poziomów. Ponadto zauważyć należy że najlepiej powinny być finansowane ŚDS jako placówki zajmujące się najbardziej wymagającymi opieki osobami a najniżej dofinansowane powinny być ZAZ jako ośrodki prowadzące działalność gospodarczą więc z tej działalności powinny uzupełniać braki finansowe.

Zaproponowane przepisy zmieniające ustawę:

- **niepoprawianą** sytuacji WTZ a wręcz ją komplikują
- **nie przynoszą** żadnych profitów dodatkowych WTZ
- **nieuszczelnianą** systemu i są ruchami pozornymi
- **nie wpisują się w założenia programu „za Życiem”** (patrz pkt3.3 – który jako jedyny odnosi się do otoczenia WTZ)
- **wprowadzają chaos** i obawy w środowisku WTZ
- zmiany są **niezgodne** z kilkoma innymi ustawami w tym: ustawą o pożytku publicznym i wolontariacie, Kodeksem Pracy, ustawą o ochronie danych osobowych itp.

- GENERUJĄ NADMIERNE KOSZTY ZARÓWNO DLA RZĄDU JAK I SAMORZĄDU oraz SAMYCH WTZ

Moją propozycją jest:

- **uwzględnić wszystkie zaproponowane przeze mnie zmiany** ponieważ wynikają one zarówno ze znajomości prawa jak i codziennej praktyki
- **właściwie sformułować zaproponowane dodatkowe przepisy**
- **intensywnie wdrożyć zmiany w zaproponowanych powyżej dodatkowych przepisach**